

(Vedvarende energi)

Frederiksborggade 15
1360 København K

Besøgsadresse:
Linnésgade 18, 3. sal
1361 København K

Tlf 3395 5785
Fax 3395 5799

www.ekn.dk
ekn@ekn.dk

KLAGE FRA Løche Export ApS
OVER Energistyrelsen afgørelse af 29. juni 2010
OM afslag på ansøgning på forundersøgelsestilladelse.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

NÆVNETS Nævnnsformand, dommer Poul K. Egan
SAMMEN- Professor, cand.jur. & Ph.D. Bent Ole Gram Mortensen
SÆTNING Konsulent, civilingeniør Knut Berge
I SAGEN

NÆVNETS Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010 stadfæstes.
AFGØRELSE

Løche Export ApS v/Peter Løche Andersen (herefter benævnt klager) har den 8. juli 2010 indbragt Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010 for Energi-klagenævnet. Ved afgørelsen meddelte Energistyrelsen klager afslag på klagers ansøgning om tilladelse til forundersøgelse vedrørende opstilling af forsøgshavvindmøller i Nissum Bredning.

Sagens baggrund

Energistyrelsen meddelte den 30. juni 2009 Vestas og Siemens, at styrelsen havde planer om at udpege et område til forsøgshavvindmøller i Nissum Bredning, jf. § 22 a i lov om fremme af vedvarende energi¹ (VE-loven). Energistyrelsen spurgte i den forbindelse selskaberne om, hvilke forsøg der kunne være af interesse og behov for at få udført. Selskaberne besvarede Energistyrelsens henvendelse ved breve af henholdsvis 7. august 2009 og 8. juli 2009. Selskaberne svarede i den forbindelse bl.a., hvilke krav selskaberne mente, der skulle stilles til placeringen af testpladsen.

Den 9. oktober 2009 meddelte Energistyrelsen på styrelsens hjemmeside og i dagspressen, at et område i havet omkring Nissum Bredning var udpeget og reserveret til forsøg og udvikling af havvindmøller. Energistyrelsen opfordrede

¹ Lov nr. 1392 af 27. december 2008 med senere ændringer.

i den forbindelse alle, der måtte være interesserede i at opstille forsøgshavvindmøller inden for det udpegede område, til at fremsende en ansøgning om tilladelse til forundersøgelse til styrelsen senest den 4. december 2009.

Energistyrelsen modtog to ansøgninger om forundersøgelsestilladelse: En ansøgning fra Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S (herefter benævnt laug) i fællesskab med Nordvestjysk Elforsyning a.m.b.a. (herefter benævnt NOE) og en ansøgning fra klager. Klager fremsendte sin ansøgning til Energistyrelsen ved e-mail af 4. december 2009. Energistyrelsen spurgte ved e-mail af 11. december 2009 klager om, hvorvidt klager ønskede at opretholde sin ansøgning, idet klager på baggrund af Energifaften af 21. februar 2008 ikke kunne opnå den i ansøgningen forventede afregningspris. Klager svarede ved e-mail af 15. december 2009, at klager ønskede at opretholde ansøgningen, og at klager ville opføre en ny type langsomtgående vindmøller. Energistyrelsen kvitterede for klagers meddelelse ved e-mail af 3. januar 2010 og bekræftede i den forbindelse, at styrelsen telefonisk havde meddelt klager, at der ikke kunne forventes en minimum koncessionstid på 50 år, og at det endvidere ikke kunne forventes, at Energinet.dk ville aftage den producerede strøm. Klager bemærkede hertil, at den forventede levetid på møllerne var 50 år, og at koncessionstiden ikke var omfattet af energiforliget. Klager bad endvidere Energistyrelsen om at redegøre for, at Energistyrelsen udbød et område til opstilling af forsøgshavvindmøller og derefter meddelte, at den producerede strøm ikke kunne afsættes til nettet. Den 6. januar 2010 meddelte Energistyrelsen klager, at det er modtageren af tilladelsen, der selv skal sørge for at afsætte elproduktionen på elmarkedet og afholde omkostningerne herved.

Ved afgørelse af 12. februar 2010 meddelte Energistyrelsen laug, at laug i fællesskab med NOE fik tildelt forundersøgelsestilladelsen. Energistyrelsen meddelte ved afgørelse af 12. februar 2010 sendt pr. e-mail til klager, at den ikke havde modtaget forundersøgelsestilladelsen. Det fremgår af sagens akter, at Lemvig Kommune har anbefalet, at tilladelsen blev givet til laug under henvisning til bl.a. laugs forankring i lokalområdet.

Klager modtog imidlertid ikke afgørelsen af 12. februar 2010. Da klager efterfølgende læste i et vindmølleblad, at tilladelsen var givet til laug og NOE rettede klager henvendelse til et folketingsmedlem, der herefter rettede henvendelse til klima- og energiministeren. På baggrund heraf meddelte Energistyrelsen ved afgørelse af 29. juni 2010, sendt pr. e-mail til klager, at Energistyrelsen havde modtaget oplysning om, at klager ikke havde modtaget afgørelsen af 12. februar 2010. Energistyrelsen genfremsendte i den forbindelse afgørelsen til klager.

Ved e-mail af 29. juni 2010 bekræftede klager overfor Energistyrelsen, at klager ikke tidligere havde modtaget afgørelsen af 12. februar 2010, idet Energi-

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 2 af 28

styrelsen havde sendt afgørelsen til en forkert e-mailadresse. Klager var forundret over, at Energistyrelsen havde valgt at tildele laugets forundersøgelsestilladelsen. Klager spurgte endvidere til, hvorvidt klagefristen løb fra dags dato, eller om den var overskredet. Klager rykkede ved e-mail af 5. juli 2010 Energistyrelsen for et svar. Energistyrelsen sendte herefter en e-mail af 7. juli 2010 til klager med klagevejledning og nærmere oplysninger om klagefristen.

Sagen for Energiklagenævnet drejer sig herefter om, hvorvidt Energistyrelsen med rette meddelte afslag på klagers ansøgning om forundersøgelsestilladelse.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Den påklagede afgørelse

Af Energistyrelsens afgørelse af 12. februar 2010 til klager, der blev sendt til den forkerte e-mailadresse og først er fremsendt til klager ved e-mail af 29. juni 2010, fremgår følgende:

Side 3 af 28

”[...]

Ansøgning om tilladelse til forundersøgelse vedrørende opstilling af vindmøller i Nissum Bredning

Energistyrelsen har via annoncer i dagspressen opfordret alle, der har interesse i at gennemføre forsøg med og udvikling af vindmøller inden for et udpeget område i Nissum Bredning til at ansøge Energistyrelsen om tilladelse til forundersøgelser i området.

Med e-mail af 4. december 2010 har Løche Export ApS ansøgt om en forundersøgelsestilladelse.

Energistyrelsen har vurderet de indkomne ansøgninger i relation til antal og størrelse af møller, planlagte forsøg herunder udskiftning af møller, afprøvning af særlige fundamentstyper, demonstrationsværdi, lokalt engagement mv. samt tilhørende tidsplan og redegørelse for ansøgers tekniske og finansielle kapacitet.

Primært på grund af vurderingen af ansøgers tekniske og finansielle kapacitet samt det lokale engagement har Energistyrelsen besluttet ikke at give Løche Export ApS en forundersøgelsestilladelse.

[...]”.

Af Energistyrelsen e-mail af 7. juli 2010 til klager fremgår følgende:

”[...]

Vedr. Nissum Brednings forsøgsområde til Havmøller

I fortsættelse af Energistyrelsens e-mail af 29. juni 2010 skal styrelsen beklage, at der var anført en forkert mailadressat ved fremsendelsen af afgørelsen af 12. februar 2010, der var vedlagt ovennævnte e-mail.

Energistyrelsen skal gøre opmærksom på, at afgørelsen er truffet på baggrund af de oplysninger, der på daværende tidspunkt fremgik af ansøgningerne.

Energistyrelsen skal oplyse, at Energistyrelsens afgørelse af 12. februar 2010 kan indbringes for Energiklagenævnet inden 4 uger fra afgørelsens meddelelse og skal i givet fald sendes til Energiklagenævnet, Frederiksborggade 15, 1360 København K senest 4 uger fra d.d.

Ovennævnte afgørelse vedrør kun forsøgsområdet i Nissum Bredning.
[...].”

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 4 af 28

Klagers synspunkter og bemærkninger

Klager finder, at Energistyrelsen afgørelse skal ændres således, at klager får forundersøgelsestilladelsen. Til støtte herfor har klager navnlig anført følgende:

- Energistyrelsen har givet tilladelsen til en ansøger, der ikke opfylder kravene i udbudsmaterialet for så vidt angår hensynet til en effektiv udnyttelse af det begrænsede antal forsøgspladser i området samt demonstrationsværdi for nye møller med en højde på op til 200 meter. Lauget opfylder heller ikke betingelserne om beskrivelsen af, hvilket projekt man vil opføre, samt hvilken type 0-serie møller man vil opstille. I afgørelsen af 12. februar 2010 til lauget omskrives den manglende projektbeskrivelse.
- Det fremgik af udbudsmaterialet, at der var mulighed for opsætning af møller i andre områder i Nissum Bredning. Klager kontaktede Energistyrelsen herom i november 2009 for at få lov til at opsætte møller i Rønland-området og vest for sejltreenden. Energistyrelsen oplyste, at der ikke kunne søges om forundersøgelsestilladelse for disse områder, men at det kun var det udbudte område, der kunne søges tilladelse til. Senere viste det sig, at en anden ansøger havde lagt en ansøgning ind på dette område og havde fået tilsagn om ansøgningen. Da klager på grund af fejlinformeringen blev forhindret i at søge på andre områder,

bør ansøgningen til denne anden ansøger tilbagekaldes, da klager har søgt for området.

- Der kan opstilles op til 25 stk. 6 MW møller i det udbudte område, svarende til 150 MW installeret effekt. I Rønland-området kan der opstilles 20 stk. 6 MW møller med en effekt på 120 MW. I hele Nissum Bredning vil der kunne opstilles en samlet effekt, såfremt der installeres 6 MW møller, på mere end 900 MW. Klager ansøgte om opstilling heraf, men fik ikke noget svar. Dette tyder på, at Energistyrelsen ikke har læst klagers ansøgning tilstrækkeligt grundigt.
- For at udnytte pladsen effektivt vil klager anvende 6,15 MW møller i området for at få muligheden for at udnytte højden på 200 meter. Der er tale om en ny type af møller, der ikke tidligere er blevet opstillet i Danmark, og som opfylder kravene til 0-serie og demonstrationsværdi. Da der er tale om en meget bevægelig havbund, kræver det specielle funderinger og test.
- Klager vil samarbejde med det lokale netværk og kommunerne, samt komme med nye ideer til, hvorledes det kan komme lokalsamfundet til gode, at der opstilles møller i området, så den lokale forankring sikres. Kravet om projektets lokale forankring er en skjult handelshindring, som er i strid med de EU-retlige regler. Disse handelshindringer forhindrer udenlandske producenter i at opstille deres vindmøller i Danmark. Det er endvidere ikke muligt at lave aftaler med lokalsamfundet, førend man har modtaget tilladelsen.
- Energistyrelsen har givet tilladelsen til en gruppe, som vil opstille 30 MW i det udbudte område og 24 MW i Rønland. Dette medfører, at området ikke vil blive udnyttet optimalt, som foreskrevet i udbudsmaterialet. Der er derfor mulighed for, at der anvendes en forældet teknologi, der ikke opfylder kravene til O-serien. Det var ikke beskrevet i laugets ansøgning, at laugets projekt vil medføre en effektiv udnyttelse af området. Dette er senere blevet omskrevet i tilsagnet. Klagers løsning kunne have udnyttet området med op til 150 MW.
- Energistyrelsen har ikke udbedt sig information om den tekniske og finansielle kapacitet, der skal bruges til løsning af opgaven. Det virker derfor underligt, at afgørelsen af 29. juni 2010 begrundes med henvisning til disse forhold.
- Udbuddet blev ikke afholdt i overensstemmelse med energiforliget, da der enten skal afholdes et statsligt udbud eller et åben dørudbud. Forliget giver ikke mulighed for en kombination af begge dele, og afgørel-

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 5 af 28

sen er derfor ikke lovlig og gyldig. Man får derfor en situation, hvor borgere der søger om opstilling af møller på havet kan få en afregning på ca. 0,30 øre/kWh, mens DONG Energy ved et udbud på Anholt får 1,051 øre/kWh. Der er i begge tilfælde tale om et statsligt udbud. Private personer og virksomheder bør være lige for loven og få den samme afregning for strømmen. Ligesom Energinet.dk bør være forpligtet til at aftage strømmen og forbinde møllerne til nettet ved møllens fod. Som forholdene er nu, risikerer man at skulle tilslutte sig til nettet mere end 40 km væk. Da der er tale om et statsligt udbud, kan en afregning efter landtakst ikke dikteres. Det fremgår af Energistyrelsens hjemmeside, at havvindmølleparker typisk etableres efter statsligt udbud. Til disse parker gives en fast afregningspris, som bestemmes i forbindelse med udbuddet. Udbuddet af 4. december 2009 var derfor ikke i overensstemmelse med styrelsens egen information.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 6 af 28

- Klima- og Energiministeriet har fået udarbejdet en revisorrapport, som viser, at prisen på offshore-el bør være mellem 99,3 øre til 118,4 øre pr kWh. Da VE-lovgivningen ikke giver mulighed for, at statslige udbud afregnes efter landtakst, bør dette være niveauet, som al produceret el afregnes efter.
- Udbuddet opfylder ikke de betingelser, der er fastsat af Konkurrencestyrelsen for offentlige og statslige udbud. Udbuddet indeholder en investering på mere end 100 mio. kr. og burde derfor have været i EU-udbud samt være behandlet under udbudsmodellen. Ifølge DONG koster en investeret MW ved Anholt 35 mio. kr., hvilket med 10 møller af 3,6 MW svarer til en investering på 1.260 mio. kr. Ved statslige udbud, som tilgår statens virksomheder, kan der tilsyneladende opsættes handelshindringer, der medfører, at kun et firma kan byde på opgaven. Dette sikrer, at denne virksomhed opnår kontrakten og kan opnå den rigtige markedspris. Ved et udbud, som private personer og virksomheder kan byde ind på, kan der derimod alene opnås mindre end 30 pct. af den pris, som den statslige virksomhed kan opnå for den samme leverede kWh fra samme type og placering af møller.
- Ministeren har i et brev af 26. juli 2010, som besvarelsen på en henvendelse fra klager, tilbagevist, at statens selskaber favoriseres ved udbuddet af vindmølleprojekter. Besvarelsen bekræfter dog også klagers synspunkter. Dette burde medføre, at både Anholt-udbuddet og udbuddet vedrørende Nissum Bredning bliver annulleret, da der er fejl i udbudsmaterialet med for mange handelsrestriktioner.
- Bestemmelsen i VE-lovens § 22 a er i strid med reglerne om EU-udbud, da betingelserne i bestemmelsen er en indirekte handelshin-

dring for andre EU-borgere og virksomheder. Bestemmelsen bør prøves og eventuelt annulleres, så man alene støtter ret på energiforliget. I Energiforliget er der ikke åbnet op for statslige udbud efter åbendør-princippet. Dette medfører, at udbuddet er ulovligt, da man ikke kan afholde et udbud for offshore møller og kun afregne til samme takst som for landmøller. Klager anmoder på denne baggrund om, at udbuddene vedrørende Anholt og Nissum Bredning bliver gennemgået af konkurrencestyrelsen. Endvidere anmodes Energiklagenævnet om at iværksætte en undersøgelse af, om udbuddet vedrørende Anholt var lovligt.

- VVM-redegørelsen, som laugget og NOE har udarbejdet på baggrund af forundersøgelsestilladelsen, bør inddrages i Energiklagenævnets prøvelse af Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010. Energistyrelsen bør annullere forundersøgelsestilladelsen til laugget og NOE, idet reglerne for statslige udbud ikke er overholdt, og idet tilladelsen som givet indeholder både en tilladelse til VVM-undersøgelse og en tilladelse til opsætning af møller. Såfremt Energiklagenævnet finder, at tilladelsen skal annulleres, bør det samtidig bekræftes, om tilladelsen i stedet tilfalder klager.

Klager har endvidere fremsendt kopi af klagers brev af 15. marts 2011 til klima- og energiminister Lykke Friis, der indeholder et antal spørgsmål vedrørende udbuddet til Anholdt havvindmøllepark og forundersøgelsestilladelsen vedrørende Nissum Bredning, samt kopi af Ernst & Young' baggrundsrapport "Klima- og Energiministeriet – Tredjepartsvurdering af Anholt Havvindmøllepark" af 11. juni 2010.

Energistyrelsens udtalelse i sagen

Energistyrelsen finder at, forundersøgelsestilladelsen med rette er tildelt laugget og NOE. Energistyrelsen finder således, at afgørelsen af 29. juni 2010 skal stadfæstes. Til støtte herfor har Energistyrelsen navnlig udtalt følgende:

- Energistyrelsen udpegede på baggrund af lov nr. 509 af 12. juni 2009 om ændring af VE-loven et bruttoareal øst for sejlrenden i Nissum Bredning til reservation til forsøg med og udvikling af havvindmøller. I bemærkningerne til lovforslaget, lovforslag nr. 193 af 22. april 2009, henvises til den tværministerielle arbejdsgruppes rapport fra februar 2007 om forsøgsmøller på land (Rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om forsøgsmøller på land), der også omhandler forsøgsmøller på havet. I rapporten blev det skønnet, at der kan opstilles 10 serie 0-møller i Nissum Bredning med en totalhøjde på op til 200 meter, forudsat at der blev udarbejdet en VVM-redegørelse, og at Energistyrelsen efterfølgende godkendte projektet.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 7 af 28

- Ansøgningerne fra Lauget og NOE indeholdte oplysninger om forventet antal og størrelse af møller, forsøgsaspekter, udvikling af fundamenter, demonstrationsværdi, lokalt engagement mv., samt tilhørende tidsplan og redegørelse for ansøgerens tekniske og finansielle kapacitet. Lauget og NOE opfyldte således udbudsmaterialets krav og var berettiget til at modtage forundersøgelsestilladelsen.
- Af udbudsmaterialet på Energistyrelsens hjemmeside fremgik tydeligt, bl.a. af kortmaterialet, at der alene var tale om området øst for sejlrenden Sælhundeholm Løbet. Dette er i overensstemmelse med de af klager indhentede telefoniske oplysninger. Det må afvises, at det af ansøgningsmaterialet skulle fremgå, at denne sag drejede sig om andre områder, end det udpegede område.
- Det fremgår ikke af klagers ansøgning, at der er ansøgt om tilladelse til opstilling af møller til en samlet kapacitet på 900 MW.
- Mulighederne for lokalt engagement er ikke nærmere dokumenteret i klagerens ansøgning, f.eks. i form af tilsagn fra de tiltænkte virksomheder, lokale netværk m.v.
- Energistyrelsen har ikke givet forundersøgelsestilladelse til en bestemt møllekapacitet. Stillingtagen hertil vil først ske efter modtagelsen af VVM-redegørelsen
- Det var et krav, at teknisk og finansiell kapacitet skulle fremgå af ansøgningen, hvorfor vurderingen skete på grundlag heraf inden indhentning af yderligere dokumentation hos ansøger.
- Området er udpeget, og sagen afgjort på baggrund af lov nr. 509 af 12. juni 2009. Da loven er vedtaget efter Energiforliget af 21. februar 2008, er det loven, der finder anvendelse.
- Af klagers ansøgning fremgår, at det forudsættes, at koncessionsvarigheden er mere end 50 år for det omtalte område. Efter VE-loven kan der gives tilladelse til havvindmølledriften i 25 år, som efter ansøgning kan forlænges. Der kan således ikke på forhånd gives tilladelser til havmøller af en varighed på 50 år.
- Af klagers ansøgning fremgår tillige, at afregningsprisen for produktionen forventes at være den samme som for Anholt projektet. Afregningsprisen for en sag som nærværende, er den samme som for land-

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 8 af 28

møller, hvilket fremgår af Energiforliget af 21. februar 2008 og er derfor et vilkår for ansøgerne.

- Klager bemærker i ansøgningen endvidere, at elprisen dog skal være en garanteret minimumspris i 25 år. Der ydes et pristillæg til markedsprisen på 25 øre/kWh i 22.000 fuldlasttimer. Ansøger må selv bære risikoen for udsving i markedspriserne.
- Endelig bemærker klager i ansøgningen, at det forventes, at Energinet.dk aftager strømmen inden for det afsatte område. Ansøger skal selv afsætte elproduktionen i elmarkedet og afholde omkostningerne herved. Energinet.dk har ikke pligt til at aftage denne strøm.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Nissum Bredning Vindmøllelaug I/S og Nordvestjysk Elforsyning a.m.b.a.' synspunkter og bemærkninger

Side 9 af 28

Lauget og NOE finder, at Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010 skal stadfæstes. Lauget og NOE henholder sig til støtte herfor til det af Energistyrelsen anførte.

Øvrige oplysninger i sagen

Energistyrelsen offentliggjorde udbuddet i dagspressen og på styrelsens hjemmeside. Af udbuddet fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Materiale til brug for ansøgning om forundersøgelsestilladelse vedr. opstilling af vind-møller på havet i Nissum Bredning i det reservationsområde, som Energistyrelsen den 9. oktober har udpeget til forsøg med og udvikling af vindmøller.

Indledning og baggrund

Med den seneste ændring af VE-loven af 12. juni 2009 (§22 a) kan Energistyrelsen udpege områder på havet, der reserveres til forsøg og udvikling af vindmøller. Ved udvælgelse af vindmølleprojekter i disse særligt udpegede forsøgsområder, kan ministeren lægge vægt på såvel tekniske forsøgs- og udviklingsaspekter, som på den forventede værdi af inddragelse af lokale parter i projektet. Den lokale tilknytning er ikke det afgørende element, men indgår sammen med tekniske forsøgsaspekter i udvælgelsen af projekterne.

...

Ansøgning om tilladelse til forundersøgelse

Alle, der er interesserede i at opstille vindmøller inden for det udpegede område kan fremsende ansøgning om tilladelse til forun-

dersøgelse til Energistyrelsen på mailadresse nla@ens.dk og cc Energistyrelsen@ens.dk senest fredag den 4. december 2009.

Ansøgningen skal indeholde en projektbeskrivelse omfattende bl.a. antal og størrelse af møller, planlagte forsøg herunder udskiftning af møller, afprøvning af særlige fundamentstyper, demonstrationsværdi, lokalt engagement mv. samt tilhørende tidsplan og redegørelse for ansøgers tekniske og finansielle kapacitet.

Forundersøgelsen skal gennemføres i overensstemmelse med VVM undersøgelsen i overensstemmelse med bekendtgørelse nr. 815 af 28. august 2000 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af elproduktion på havet og i overensstemmelse med nærmere fastsatte vilkår, se nedenfor.

15. april 2011
J.nr 1131-10-3-78
SSH -EKN

Side 10 af 28

Alle omkostninger i forbindelse med forundersøgelsen, herunder ovennævnte VVM undersøgelse, betales af ansøger – også i tilfælde af, at Energistyrelsen på grundlag af VVM undersøgelsen vurderer, at der ikke kan opsættes vindmøller i området.

Ved planlægning af forundersøgelsen kan det lægges til grund, at der kan opstilles vindmøller med en totalhøjde på op til 200m.

Udvælgelse af projektet

På baggrund af de modtagne ansøgninger udvælges et projekt - der indeholder tilstrækkeligt forsøgsэлеment, jf. ovennævnte § 22 a samt lovbemærkningerne hertil - som får eneret til at gennemføre forundersøgelsen på området. Til grund for udvælgelsen lægges vægt på de forsøgs- og udviklingsэлеmenter, som opstillingen forventes at indebære, effektiv udnyttelse af det begrænsede antal forsøgspladser, lokalt medejerskab, samarbejde med kommuner samt demonstrationsværdi.

[...].”

Af klagers ansøgning om forundersøgelsestilladelse af 4. december 2009 fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Ansøgning:

Løche Export ApS ansøger herved om tilladelse til opførelse af op til 25 vindmøller af typen REpower 6,150 MW, som forsøgsmøller og til videre udvikling af møllen, så den kan blive tilpasset de specielle forhold der er i Nissum Bredning. I Nissum Bredning ser

Løche Export ApS et potentiale for en installation på op til 900 MW installeret effekt, såfremt der anvendes vindmøller på 6 MW eller mere. Samt et potentiale i området fra Agger til Hanstholm på mere end 1.500 MW installeret effekt.

Der er tale om en mølle som er en ny udvikling af en offshore mølle, som indtil nu kun har været testet på land lige syd for den danske grænse og med denne mulighed vil det være muligt at gennemføre yderligere tests til optimering af møllen inden den skal anvendes som offshore mølle rundt om i verden. Der er tale om et samarbejdsprojekt over lande grænserne, hvor selve møllehuset samles i Bremen, vingerne og mølle tårnet produceres i Danmark. Der vil derfor være tale om prototyper som vil være en nul serie som offshore mølle af denne type.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 11 af 28

Møllerne vil have en total højde på 195 meter over middelvandstanden, en tårnhøjde på 130 meter og en vingediameter på 126 meter, vingediameteren kan eventuelt forøges så man kommer op på 200 meters total højde. Med en ydelse på 6,150 MW.

Fordelene ved denne type møller er:

Den har en høj ydelse per mølle,

Er meget støjsvag,

En lav rotation per minut som giver et roligt billede i naturen.

Med en lav rotation har møllen en positiv indvirkning overfor fuglelivet i området.

Med en total højde på ca 200 meter vil denne type af mølle virke mindst muligt forstyrrende i naturbilledet, i henhold til Skov og Naturstyrelsens undersøgelser.

Ved opsætning af 3 af disse møller, har man den samme ydelse som 8 stk. 2,3 MW kan levere, samt et langt roligere naturbillede.

Ved en anvendelse af det udlagte område kan en mulig opsætning være med 25 møller at disse sættes i 4 rækker. Hvor den første række er med 4 møller, den anden række med 6 møller, den tredje række med 7 møller og den sidste række med 8 møller, således denne følger den lange linje i trekanten med en hældning på ca 160 grader.

Det fundament der skal anvendes fast lægges når bundforholdne er kortlagt og sandbankerne er beskrevet, så man kommer ned i den fast grund med fundamenterne. Da sandbakken betragtes som en bevægelig overflade og således at fiskeriets muligheder ikke forhindres i væsentlig grad.

Forsøgs og udviklingselementet har en meget stor betydning i projektet, dels skal det undersøges om nul strømmen – den strøm der produceres inden net tilslutningen sker, kan anvendes på lokale varmekæder eller fabriksanlæg. Samt en fælles udvikling af lokale fjernvarmekæder, som med fordel kan anvende strømmen når nettet har overkapacitet.

Da en del af møllerne vil blive produceret lokalt vil det give en del nye arbejdspladser i Danmark, som igen kan skabe mange arbejdspladser for danske virksomheder i udlandet, derfor vil dette projekt have en meget stor demonstrationsværdi for skabelsen af nye typer af vindmøller, som vil kunne gøre Danmark selvforsynende med grøn el energi.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH –EKN

Side 12 af 28

Det forudsættes at koncessionsvarigheden er mere end 50 år for det omtalte område.

Ved et møde med tidl. Energiminister Connie Hedegaard på Toldboden i Århus tidligere på året, blev muligheden for opnåelse af EU tilskud til dækning af forundersøgelser og VVM omkostninger nævnt som en mulighed, samt eventuelle yderligere tilskud til forsøgsprojekter.

Afregningsprisen for produktionen forventes at være til samme pris som for Anholt projektet, da der i begge tilfælde vil være tale om offshore produktion. Elprisen skal dog være en garanteret minimumspris i 25 år. Samt at Energinet.dk aftager strømmen indenfor det afsatte område.

Finansieringen af projektet kan ske via EIB, European Investment Bank med en Statsgaranti på 3,5 mill Euro per installeret MW med fradrag for de tilskud som projektet måtte få fra EU midlerne. Lånets længde bør ikke være under 17 år med de 3 først år som afdrags frie. Eller anden EU finansiering til grønne formål.

Dette projekt vil have en meget stor demonstrations værdi for de danske virksomheder der er involveret, samt kunne få en stor værdi for både den danske eksport af udstyr til vindmølle industrien verden over og det lokale samfund i nord og vest Jylland. Denne nye type af møller vil være banebrydende for en bæredygtig produktion af el fra vindmøller. Samt have en positiv indvirkning på det visuelle miljø med den langsomme bevægelse samt det lave støj nivaue, som disse møller har.

Hvis Danmark installerede 1.150 sådanne møller, ville vi være selvforsynende med elektricitet fra vindenergi. Derfor er det meget vigtigt vi får de første 25 møller sat op hurtigst muligt på denne vigtige placering i Nissum Bredning, så vi kan bevise for omverdenen, at det nytter noget. Samt at dyrelivet kan stortrives med sådanne store møller i deres nærhed, uden det bliver påvirket af dette i negativ retning.

[...].”

Af laugets og NOE’ ansøgning om forundersøgelsestilladelse af 3. december 2009 fremgår bl.a. følgende:

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

”[...]

NBV indbød kort før påske 2008 til forhåndstegning af andele i projektet, og i løbet af 2 dage – skriver to – var projektet af 2000 borgere i Lemvig Kommune fuldttegnet for cirka kr. 300 millioner, hvorefter der blev stoppet for yderligere forhåndstegning. De mange som herudover ønskede at tegne står i vente position, men repræsenterer i kapital yderligere kr. 700 millioner, det vil sige et samlet kapitalgrundlag på cirka kr. 1. milliard, hvilket vil være mere end tilstrækkeligt til opførelse af det antal møller NBV vil komme til at eje.

Side 13 af 28

...

Bestyrelsen for NBV består af personer der tidligere har gennemført et større projekt med opstilling af vindmøller (4 ud af 8 vindmøller syd for den nuværende opstillingsområde), ligesom den pågældende bestyrelse har stor erfaring fra andre vindmølleprojekter, det være sig i teknisk, økonomisk og juridisk henseende.

...

Nordvestjysk Elforsyning AmbA

...

NOE agter at sikre den lokale forankring yderligere ved at organisere vindmølleparken i et særligt datterselskab med hjemsted i Lemvig Kommune, hvor vindmølleparken ønskes opstillet.

NOE har som netselskab til opgave at overvåge, vedligeholde og arbejde med alle former for nettilslutninger af vindmøller og har regelmæssig kontakt med andre rådgivere med teknisk indblik i vindmølleprojekter. Selskabet er ansvarlig driftsleder på (100) møller i det nordvestjyske område. Som møllejer siden 2007 er selskabet desuden bekendt med vedligeholdelse og driftsaftaler på vindmøller.

...

Projektbeskrivelse

Ansøgerne agter at opstille 10 – skriver ti – vindmøller inden for det udpegede område, formentlig i 2 rækker parallelt med de eksisterende otte vindmøller syd for området, men vil ikke kunne tage endelig stilling hertil før de fornødne undersøgelser af bund- og strømforhold har været gennemført. Ansøgerne agter i forbindelse med gennemførelse af projektet at inddrage landskabsarkitekter for bl.a. at sikre et harmonisk visuelt billede med mindst mulige påvirkninger af miljøet.

...

Møllestørelse

Ansøgerne agter på tidspunktet for indkøb af vindmøller, at benytte sig af den nyeste teknik som kan leveres af fabrikaterne. Som en følge af vindforholdene i området, vil det være ønskeligt for fabrikaterne at kunne opstille 0-serie møller med henblik på afprøvning af disse under optimale forhold, og i umiddelbar nærhed af såvel produktionsstederne som serviceapparatet. Efter de nuværende forhold ville der blive opstillet vindmøller med en effekt på 3 til 3,6 ME, men det er Ansøgenes ønske, at nyudvikle teknik på opstillingstidspunktet gør det muligt at opstille endnu større vindmøller med deraf følgende større produktion af el.

...

Fysisk vil Ansøgerne sikre, at de opstillede vindmøller ikke får en større totalhøjde end 200 meter, men Ansøgerne må dog tage det mindre forbehold, at der kan opstå ønsker fra fabrikater om større effekt på de opstillede vindmøller og dette vil kunne betyde, at totalhøjden af tekniske årsager komme til at overskride 200 meter i ubetydelig grad, da der ellers ville blive lagt en begrænsning i forsøgselementet.

Ansøgerne vil bestræbe sig på at udbyde projektet til flere fabrikater, således at disse bliver i stand til at gennemføre dels forsøg og dels udvikle ny teknik. Der vil i den forbindelse endvidere blive taget hensyn til såvel forsøg som udvikling, set i relation til de enkelte placeringssteder for de enkelte møller, således at de enkelte fabrikaters ønsker i videst muligt omfang vil blive tilgodeset.

...

Ansøgerne har allerede været i kontakt med Siemens og Vestas, og der vedlægges redegørelser for disse to fabrikater, hvoraf med al tydelighed fremgår, at disse udviser stor interesse for projektet samt ønsker mulighed for at gennemføre længe savnede forsøg på 0-serie møller

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 14 af 28

...

Fundamenttyper:

...

Tilkørselsforhold i forbindelse med etablering:

...

Nettilslutning:

Nettilslutningen vil kunne ske til 60 kV-station Thyborøn, som er beliggende Thyborøns sydlige udkant ca. 1200 meter fra landføringen. Stationen har via hhv. 60 kV-kabel og luftledning (dobbel) forbindelse til 150 kV-station Ramme. Kablerne fra den enkelte mølle vil få trace på langs ad parken og nettilslutning vil ske med kabler. Kablerne vil skulle nedspules eller underbores sejlrunden, af hensyn til den stærke strøm, som kan forekomme i området, specielt under stormforhold fra vest. Kablerne vil blive ført i land i området Thyborøn Sydhavn. Strømmen fra møllerne vil formentlig blive transporteret væk fra Harboøre Tange i eksisterende ledninger.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 15 af 28

Ansøgerne kan omkring det tekniske anføre selv at være i besiddelse af stor teknisk viden på området, jf. ovenfor.

Derudover har Ansøgerne intentioner om at samarbejde med følgende partnere, uden at dette udelukker andre tekniske samarbejdspartnere:

- DHI, ...
- Rambøll Danmark, ...
- Vestas Offshore, ...
- Siemens Windpower,...
- Grontmij, Carl Bro, Orbicon eller DH/Marine Observers
- ...
- Planenergi v/landskabsarkitekt Susan Jessien.
- NOE Servise A/S,...
- Per Aarsleff ...
- VG Entreprenør A/S, ...
- Havnecon Consulting ApS...
- Risø...
- Thyborøn Havn,...
- Thyborøn – Agger Færgefart,...

Demonstrationsværdi og forsøgs-elementer:

...

Ansøgerne har med henblik på at gennemføre forsøg indgået aftale med Risø DTU, jf. vedlagte aftale, og til hvis indhold der henvises.

...

Ansøgerne mener at gennemførelsen af projektet vil bidrage effektivt til løsningen af landets målsætninger på klimaområdet. Effektivt, fordi området er meget vindrigt, og hvorved opnås en meget god produktion og dermed en høj nytte for samfundet af investeringerne.

Det er endvidere Ansøgernes intention, dels over for sine medlemmer i form af interessenter og elforbrugere, og dels over for almenheden, at demonstrere projektets værdi ved efter færdiggørelsen at oprette en hjemmeside, hvor alle løbende kan følge med i hvad hver enkelt mølle kontinuerligt producerer af strøm.

Samtidigt vil projektet være særdeles synbart fra landsiden og kunne beses af såvel områdets fastboende som besøgende i området, og Ansøgerne vil bestræbe sig på løbende gennem dagspressen at informere om projektet. Ansøgerne forventer endvidere, at kunne være foregangseksempel for andre fremtidige kystnære havvindmølleprojekter, og er i den forbindelse indstillet på i videst muligt omfang at stille indhøstede erfaringer til rådighed.

Der er Ansøgernes forventning, at projektet vil kunne antages at have en turistmæssig værdi. I den forbindelse tænkes inddraget lokale oplevelsescentre, blandt andet med visualisering af de miljømæssige aspekter.

Finansiell styrke:

Finansielt henvises til ovenstående bemærkninger.

VVM-undersøgelse:

Ansøgerne har allerede taget kontakt til erfarne firmaer omkring VVM-undersøgelse (Grontmij, Carl Bro, Orbicon og DHI/Marine Observers), idet Ansøgerne tager de miljømæssige aspekter ved etableringen af vindmøllerne meget alvorligt og ikke tænker at lade nogen mulig påvirkning uafdækket.

...

Afslutning:

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 16 af 28

Som nævnt ovenfor er Ansøgerne lokalt forankret og engageret.

Mange af interessenterne hos NBV samt forbrugerne hos NOE er personer som i det daglige ville have møllerne inden for synsvidde samt skulle tåle de eventuelle ulemper som måtte være forbundet med vindmøllerne.

NBV har på nuværende tidspunkt omkring 2000 interessenter, svarende til mere end 10 % af Lemvig Kommunes befolkning over 18 år. Desuden er der begrænsningen i ejerskab af andele på 50, sørget for den størst mulige spredning af andelene mellem Lemvig Kommunes borgere.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

NOE har – som lokalt Elselskab – cirka 16.000 forbrugere i Lemvig Kommune.

Side 17 af 28

Som det fremgår af vedlagte skrivelse fra Lemvig Kommune, er der fra Lemvig Kommune opbakning til projektet, og Ansøgerne er naturligvis indstillet på at samarbejde med Lemvig Kommune i det omfang der bliver anledning og behov herfor.

Såfremt Ansøgerne udvælges, vil disse straks iværksætte og afholde omkostningerne til den påkrævede VVM undersøgelse. Denne forventes at kunne færdiggøres ultimo 2010, og såfremt denne ikke giver anledning til bemærkninger og Ansørgernes herefter får tildelt retten til at opstille vindmøllerne inden for det udvalgte område, forventes det, at disse vil kunne opstilles i løbet af 2011.
[...].”

Af Energistyrelsens afgørelse af 12. februar 2010 om forundersøgelsestilladelse til laug og NOE fremgår bl.a. følgende:

”[...]

Energistyrelsens afgørelse

Energistyrelsen giver hermed ansøgerne tilladelse til at gennemføre forundersøgelser med henblik på at opstille vindmøller i Nissum Bredning som beskrevet i ansøgningen. Tilladelsen er givet med hjemmel i VE-lovens §§ 22, 22a og 23 stk. 4.

Baggrund

Energistyrelsen kan udpege områder på havet, der reserveres til forsøg og udvikling af vindmøller. Ved udvælgelse af vindmølleprojekter i disse særligt udpegede forsøgsområder, kan der lægges vægt på såvel tekniske forsøgs- og udviklingsaspekter, som på den forventede værdi af inddragelse af lokale parter i projektet.

Forsøgsmøller er vindmøller, der opstilles med henblik på at udvikle nye vindmølletyper eller med henblik på undersøgelse af forhold, der kan forbedre vindmøllers udbredelse og udnyttelse af vindens energi. Der kan være tale om prototyper, som er de første eksemplarer af en ny mølle, serie 0-møller, der er møller fra den første produktion, møller til demonstration, der opstilles med henblik på indsamling af f.eks. driftserfaringer og møller, der opstilles i forbindelse med forskningsprojekter.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 18 af 28

Et egentligt medejerskab til vindmøller fra lokale borgere og elforbrugere giver disse et økonomisk incitament til at støtte opstillingen og antages derfor at give større forståelse for og accept af opstilling af store vindmøller. Bestemmelserne i VE-loven om køberetten i §§ 13-18, hvorefter 20 pct. af ejerandelene i en ny vindmølle skal udbydes til lokalområdets beboere, gælder ikke for forsøgsmøller. Baggrunden herfor er, at disse møller ikke er kommercielle, færdigudviklede møller, og det er derfor ikke skønnet rimeligt at pålægge opstilleren en obligatorisk pligt til at gennemføre køberetsordningen for disse forsøgsmøller.

...

Indkaldelse af ansøgninger

Samtidig med udpegningen blev alle, der har interesse i at gennemføre forsøg med og udvikling af vindmøller inden for det udpegede område, via annoncer i dagspressen opfordret til senest den 4. december 2009 at ansøge Energistyrelsen om tilladelse til forundersøgelser.

Af annoncen fremgik, at ansøgningen skulle indeholde en projektbeskrivelse omfattende bl.a. antal og størrelse af møller, planlagte forsøgt herunder udskiftning af møller, afprøvning af særlige fundamentstyper, demonstrationsværdi, lokalt engagement mv. samt tilhørende tidsplan og redegørelse for ansøgers tekniske og finansielle kapacitet.

Til grund for udvælgelsen af ansøger lægges der vægt på de forsøgs- og udviklingslementer, som opstillingen forventes at indebære, effektiv udnyttelse af det begrænsede antal forsøgspladser,

lokalt medejerskab, samarbejde med kommuner samt demonstrationsværdi.

[...]

Retsgrundlaget

VE-loven har til formål at fremme produktion af energi ved anvendelse af vedvarende energikilder i overensstemmelse med klima- og miljømæssige samt samfundsøkonomiske hensyn med henblik på at nedbringe afhængigheden af fossile brændstoffer, sikre forsyningssikkerheden og reducere udledningen af CO₂ og andre drivhusgasser, jf. lovens § 1, stk. 1. Lovens kapitel 3 regulerer adgangen til at udnytte energi fra vand og vind på havet. Af lovens §§ 22, 22 a og 23 fremgår følgende:

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

”[...]

Side 19 af 28

§ 22 Adgangen til at udnytte energi fra vand og vind på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone tilkommer alene den danske stat. Forundersøgelser og efterfølgende udnyttelse af energi kan kun finde sted efter tilladelse fra klima- og energiministeren.

Stk. 2. Tilladelse til forundersøgelser gives enten efter indkaldelse af ansøgninger ved et udbud eller efter modtagelse af ansøgning.

Stk. 3. Tilladelse til forundersøgelser gives til områder, hvor klima- og energiministeren finder, at udnyttelse af energi kan være relevant. Tilladelsen gives som en eneret for et nærmere angivet område og tidsrum.

Stk. 4. Klima- og energiministeren kan fastsætte vilkår for tilladelsen, herunder om de forhold, som skal undersøges, om rapportering, om forundersøgelses forløb og resultater, om ministerens adgang til at benytte forundersøgelsens resultater, jf. § 24, stk. 4, og om overholdelse af miljø- og sikkerhedskrav og lign.

Stk. 5. Klima- og energiministeren kan træffe afgørelse om tilladelser efter stk. 2-4.

Stk. 6. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om forhold omfattet af stk. 4.

§ 22 a Klima- og energiministeren kan udpege områder, der reserveres til forsøg og udvikling af havvindmøller. Ministeren kan ved afgørelser om tilladelser efter § 22 og § 25 i sådanne forsøgsområder lægge vægt på særlige kriterier, herunder forsøgs- og udviklingselementer, som opstillingen forventes at indebære, inddragelse af eller medejerskab fra elforbrugere, borgere og foreninger i lokalområdet, samarbejde med kommuner samt demonstrationsværdien af opstillingen. Ministeren kan fastsætte vilkår for

de forsøg m.v., der skal udføres, for samarbejdet med de lokale parter, om rapportering af resultaterne samt til de typer af vindmøller, der skal opstilles og afprøves.

Stk. 2. Klima- og energiministerens udpegning efter stk. 1 skal offentliggøres.

Stk. 3. Allerede meddelte tilladelser til opstilling af vindmøller i forsøgsområdet berøres ikke af udpegningen efter stk. 1. Verse-rende ansøgninger modtaget inden udpegningen bortfalder, og der udmeldes en frist på mindst 8 uger, inden for hvilken der kan indsendes ansøgning om tilladelser i forsøgsområdet.

§ 23 Ved udbud gives tilladelsen efter § 22 til den, som vinder udbuddet. Klima- og energiministeren kan angive særlige forhold eller vilkår, der lægges vægt på ved stillingtagen til de indkomne bud.

Stk. 2. Vilkår efter stk. 1 kan vedrøre økonomiske forhold, herunder støtte til produktionen, udformningen og tekniske forhold vedrørende produktionsanlægget eller den infrastruktur, som skal forbinde anlægget med det sammenhængende elforsyningssystem. Der kan stilles krav om, at forbrugere eller andre sammen med ansøgeren skal kunne deltage som parter i projektet, og at der betales bod, hvis vinderen af buddet ikke overholder betingelser fra sit bud eller aftalte betingelser, herunder tidsfrister.

Stk. 3. Klima- og energiministeren kan bestemme, at Energinet.dk i nærmere angivet omfang gennemfører forundersøgelserne og stiller resultaterne af undersøgelserne til rådighed for deltagerne i udbuddet. Vinderen af udbuddet afholder Energinet.dk's omkostninger ved forundersøgelserne.

Stk. 4. Ved ansøgning uden for udbud gives tilladelse til forundersøgelser efter § 22 til ansøgere, der skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre forundersøgelserne, jf. dog § 22, stk. 3. Søger flere tilladelse for samme område, gives tilladelse til den, som først fremsender en ansøgning, der dokumenterer opfyldelse af betingelserne herfor.

Stk. 5. Klima- og energiministeren kan fastsætte nærmere regler om forhold omfattet af stk. 2 og 3.

[...].”

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH –EKN

Side 20 af 28

VE-lovens § 22 a blev indført i loven ved 509 af 12. december 2009. Af lovforslag nr. 193 om forslag til lov om ændring af lov om fremme om vedvarende energi (lokal medinddragelse i havvindmøller i forsøgsområder), som fremsat den 22. april 2009, fremgår følgende vedrørende bestemmelsen:

”[...]

2. Lovforslagets indhold

Hovedformålet med lovforslaget er at få opstillet flere forsøgsmøller. Lovforslaget indebærer, at klima- og energiministeren kan udpege områder, der reserveres til forsøg og udvikling af havvindmøller. Ved udvælgelse af havvindmølleprojekter i disse særligt udpegede forsøgsområder, kan ministeren efter forslaget lægge vægt på såvel tekniske forsøgs- og udviklingsaspekter som på den forventede værdi af inddragelse af lokale parter i projektet.

...

Et samarbejde mellem vindmølleopstilleren og lokale energiselskaber og kommuner antages at kunne fremme opbakningen til opstilling af vindmøller. En række kommuner ønsker at etablere forsøg med såkaldte »CO2-frie« områder eller »CO2-frie kommuner« eller at foretage en voldsom CO2-reduktion gennem lokal produktion og anvendelse af CO2-fri energi. Flere kommuner forsøger endvidere i et samarbejde med de lokale energiselskaber at kombinere disse bestræbelser med udførelsen af energibesparende foranstaltninger hos forbrugerne. Der er behov for at indsamle demonstrationserfaringer fra sådanne forsøg, og det er derfor nødvendigt at kunne lægge vægt på omfanget og arten af den lokale medinddragelse ved udvælgelse af forsøgsprojekterne og ved at kunne stille særlige vilkår herom i tilladelser.

Et egentligt medejerskab til vindmøller fra lokale borgere og elforbrugere giver disse et økonomisk incitament til at støtte opstillingen og antages derfor at give større forståelse og accept for opstilling af store vindmøller. Bestemmelserne i VE-loven om køberetten i §§ 13-18, - hvorefter 20 pct. af ejerandelene i en ny vindmølle skal udbydes til lokalområdets beboere - gælder ikke for forsøgsmøller. Baggrunden herfor er, at disse møller ikke er kommercielle, færdigudviklede møller, og det er derfor ikke skønnet rimeligt at pålægge opstilleren en obligatorisk pligt til at gennemføre køberetsordningen for disse forsøgsmøller.

Den almindelige køberetsordning gælder som nævnt ovenfor ikke for forsøgsmøller, og der er i dag ikke hjemmel til at lægge vægt på lokal tilknytning ved valg af projekt, hvis der er flere ansøgere til samme forsøgsområde. For at kunne lægge vægt på lokal tilknytning eller indflydelse ved valg af projekter for forsøgsmøller, er det derfor nødvendigt at indføre særlige regler herom. Den lokale tilknytning er efter lovforslaget ikke det afgørende moment, idet der ved valg af projekt tillige skal lægges vægt på de tekniske forsøgsaspekter. Der er således behov for at kunne lægge vægt på hvilke forsøgs- og udviklingselementer, som opstillingen af de ansøgte forsøgsmøller må antages at indebære. Der kan og-

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 21 af 28

så være behov for at stille særlige vilkår hertil for at sikre, at det begrænsede antal forsøgspladser udnyttes mest effektivt. Den lokale tilknytning er et moment, der efter forslaget skal tillægges vægt, men der skal også lægges vægt på øvrige saglige hensyn for opstilling af forsøgsmøller. Der er med andre ord tale om et skøn, hvor flere hensyn indgår.

Udpegningen af de områder, der er reserveret til forsøg og udvikling af havvindmøller, hviler i dag på konklusioner fra et tværministerielt udvalg, jf. »Rapport fra den tværministerielle arbejdsgruppe om forsøgsmøller på land«, februar 2007. Rapporten er tilgængelig på Energistyrelsens hjemmeside: www.ens.dk. Der er behov for at præcisere adgangen til at fastsætte, at visse statslige arealer reserveres til disse forsøgsformål og for at give hjemmel til, at kriterierne for at kunne opstille møller i sådanne områder ikke skal være de samme, som ved almindelig kommerciel mølleopstilling.

...

7. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget skønnes at være foreneligt med bestemmelserne i EF-traktatens artikel 43 om den fri etableringsret og artikel 56 om kapitalens fri bevægelighed, da der principielt intet er til hinder for, at en udenlandsk investor – f.eks. gennem samarbejde med lokale medinteressenter - etablerer den fornødne lokale opbakning og samarbejde til et projekt. Hertil kommer, at udenlandske investorer i helt overvejende grad alene er interesseret i at opstille almindelige, kommercielle havvindmøller, og ikke i at opstille forsøgsmøller på dansk grund.

Det må tillige tillægges betydning, at projekter med forsøgsmodeller gennemføres for at søge at opfylde Danmarks EU-retlige forpligtelser til udbygning af den vedvarende energi.

Den særlige ordning for opstilling af forsøgsmøller har til formål at beskytte miljøet, idet opsætning af vindmøller reducerer anvendelsen af fossile brændstoffer. Et sådant hensyn er anerkendt efter EF-Domstolens faste praksis. Ordningen må endvidere antages at være egnet til at nå dette mål, idet ordningen gennem lokalbefolkningens inddragelse eller ejerskab vil fremme lokalbefolkningens velvilje over for opstillingen af vindmøller i området. Ordningen antages derfor at være i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet

[...].”

Adgangen til at klage til Energiklagenævnet over afgørelser truffet i henhold til VE-loven er reguleret i lovens §§ 66 og 67. Af lovens § 66 fremgår følgende:

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH –EKN

Side 22 af 28

”[...]

§ 66. Energiklagenævnet behandler klager over afgørelser truffet af klima- og energiministeren eller af Energitilsynet efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 2. Energiklagenævnet behandler klager over Energinet.dk's afgørelser i henhold til §§ 18-21 og § 54, stk. 2, og regler fastsat i medfør heraf.

Stk. 3. Klima- og energiministerens og Energitilsynets afgørelser efter loven eller regler fastsat i medfør af loven og Energinet.dk's afgørelser efter stk. 2 kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed end Energiklagenævnet. Afgørelserne kan ikke indbringes for domstolene, før den endelige administrative afgørelse foreligger.

Stk. 4. Klage skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt.

Stk. 5. Energiklagenævnets formand kan efter nærmere aftale med nævnet træffe afgørelse på nævnets vegne i sager, der behandles efter denne lov eller regler fastsat i medfør af loven.

Stk. 6. Søgsmål til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter loven eller de regler, der udstedes efter loven, skal være anlagt, inden 6 måneder efter at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen.

[...]”.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 23 af 28

Energiklagenævnets begrundelse for afgørelsen

Ad Energistyrelsens sagsbehandling

Ad klagefristens overholdelse og meddelelse af afgørelse

Energistyrelsen meddelte ved afgørelser af 12. februar 2010 til henholdsvis klager og laug og NOE, hvilken ansøger der modtog forundersøgelsestilladelsen. Det følger af VE-lovens § 66, stk. 4, at en klage over en afgørelse truffet i henhold til loven skal være indgivet skriftligt, inden 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Fristen for at indbringe afgørelsen for Energiklagenævnet var herefter den 12. marts 2010. Afgørelserne indeholdte en korrekt klagevejledning. Klager indbragte afgørelsen for Energiklagenævnet ved klage af 8. juli 2010. Fristen for at påklage afgørelsen var således overskredet. Afgørelsen af 12. februar 2010 blev imidlertid ikke meddelt klager, idet den blev sendt til en forkert e-mailadresse. Afgørelsen blev således først meddelt klager ved e-mail af 29. juni 2010, hvorved Energistyrelsen genfremsendte afgørelsen af 12. februar 2010. Klagefristen på 4 uger skal således regnes fra den 29. juni 2010. Klagen af 8. juli 2010 er således indgivet rettidigt til Energiklagenævnet, og nævnet kan herefter behandle klagen.

For så vidt angår fremsendelsen af afgørelser pr. e-mail bemærker Energiklagenævnet, at såfremt en borger eller virksomhed har givet sin accept til at kommunikere med den offentlige forvaltning pr. e-mail, er der ikke noget til hinder herfor, så længe der tages hensyn til fortrolighedskravet. Det vil normalt opfattes som en accept, at ansøgeren (borgeren/virksomheden) fremsender sin ansøgning til den offentlige forvaltning pr. e-mail. Der henvises i den forbindelse til bogen "Forvaltningsret - sagsbehandling" af Jens Garde m.fl., Jurist- og Økonomforbundet Forlag, 6. udgave, 2007, s. 338 ff.

Klager fremsendte sin ansøgning om forundersøgelsestilladelse til Energistyrelsen pr. e-mail den 4. december 2010, og der var efterfølgende en kommunikation mellem klager og styrelsen foretaget pr. e-mail. Energistyrelsen kunne derfor, under hensyn til fortrolighedskravet, fremsende sin afgørelse pr. e-mail til klager. Når Energistyrelsen vælger udelukkende at fremsende en afgørelse pr. e-mail, bør styrelsen dog være særlig omhyggelig med hensyn til adresseringen.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 24 af 28

Ad begrundelsen for Energistyrelsens afgørelse

Forvaltningslovens² §§ 22 og 24 indeholder de nærmere krav til begrundelsen for afgørelser. Efter forvaltningslovens § 22 skal en afgørelse, når den meddeles skriftligt, være ledsaget af en begrundelse, medmindre afgørelsen fuldt ud giver den pågældende part medhold. Forvaltningsloven fastlægger desuden i § 24, stk. 1, at begrundelsen for en afgørelse skal indeholde en henvisning til de retsregler, i henhold til hvilke afgørelsen er truffet, og i det omfang, afgørelsen beror på et administrativt skøn, skal begrundelsen tillige angive de hovedhensyn, der har været bestemmende for skønsudøvelsen. Henvisningen til retsreglerne skal være klar og specifik, hvilket betyder, at retsreglerne skal omtales, så de uden videre kan identificeres af modtageren af afgørelsen ved en angivelse af lovens eller bekendtgørelsens nummer og dato eller sædvanlige kaldenavn, samt en præcis angivelse af de relevante bestemmelsers § (paragraf), stk., litra m.v. Der henvises i den forbindelse til bogen "Forvaltningsret" af Hans Gammeltoft-Hansen m.fl., Jurist- og Økonomforbundets forlag, 2. udgave, 2002, s. 553 ff. Baggrunden for kravet om begrundelse i forvaltningsloven er blandt andet, at en myndighed nødvendigvis må udvise grundighed i de forudgående undersøgelser og afvejninger, før en afgørelse træffes. Kravet om begrundelse har karakter af en garantiforskrift, og en mangelfuld begrundelse medfører derfor som udgangspunkt afgørelsens ugyldighed.

Afgørelsen af 12. februar 2010 som meddelt klager den 29. juni 2010 indeholder en opremsning af de kriterier og hensyn, som Energistyrelsen har inddraget og lagt vægt på i bedømmelsen af ansøgningerne. Afgørelsen opfylder derfor som sådan kravene i forvaltningslovens § 24 på dette punkt. Energi-

² Lovbekendtgørelse nr. 1365 af 7. december 2007 med senere ændringer.

klagenævnet bemærker hertil, at nævnet finder, at det havde været hensigtsmæssigt, såfremt afgørelserne tillige havde indeholdt en redegørelse for vægtingen og vurderingen af kriterierne i forhold til de konkrete ansøgninger, således af begrundelsen for tildelingen af forundersøgelsestilladelsen var blevet uddybet i en højere grad. At dette ikke er sket, finder Energiklagenævnet, som før nævnt, imidlertid ikke udgør en begrundelsesmangel i henhold til forvaltningslovens § 24 i den konkrete sag. Energiklagenævnet har herved også lagt vægt på, at Energistyrelsen i forbindelse med sagens behandling ved Energiklagenævnet har uddybet begrundelsen for afgørelsen, som klager har haft mulighed for at gøre sig bekendt med og fremkomme med bemærkninger til. Energistyrelsen har overfor Energiklagenævnet oplyst, at klager i sit projekt ikke nærmere havde dokumenteret mulighederne for lokalt engagement, samt at ansøgningen fra laugget opfyldte kravene fremsat i styrelsens opfordring til fremsendelse af ansøgninger.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 25 af 28

Begrundelsen burde have indeholdt en henvisning til de relevante bestemmelser i VE-loven, som afgørelsen blev truffet i henhold til, jf. forvaltningslovens § 22 og 24. Energistyrelsens afgørelse indeholder dog ikke en henvisning til VE-loven, eller hvilke bestemmelser i loven den påklagede afgørelse er truffet i medfør af. Energiklagenævnet finder imidlertid, at dette ikke udgør en så væsentlig begrundelsesmangel, at Energistyrelsens afgørelse af 12. februar 2010 som meddelt klager den 29. juni 2010 er ugyldig og bør ophæves af denne grund. Energiklagenævnet har i den forbindelse lagt vægt på, at det fremgik af Energistyrelsens materiale til brug for udarbejdelsen af ansøgning om forundersøgelsestilladelsen, at tilladelsen ville blive tildelt i medfør af VE-loven. Energistyrelsens materiale henviste i den forbindelse til VE-lovens § 22 a.

Ad Tildelingen af forundersøgelsestilladelsen

Energiklagenævnet bemærker, at indeværende sag alene drejer sig om Energistyrelsens afgørelse om tildeling af en forundersøgelsestilladelse. Forundersøgelsestilladelser tildeles, før en egentlig undersøgelse på havet vedrørende f.eks. et muligt forsøgsprojekt iværksættes. En vurdering af de miljømæssige konsekvenser (en VVM-rapport) er nødvendig, hvis elproduktionsanlægget på havet antages at påvirke miljøet i væsentlig grad. I sådanne tilfælde skal forundersøgelsen gennemføres i overensstemmelse med reglerne i bekendtgørelse nr. 815 af 28. august 2000 om vurdering af virkninger på miljøet (VVM) af elproduktion på havet og i overensstemmelse med nærmere fastsatte vilkår. En forundersøgelse indebærer således bl.a. forpligtelsen til at sikre udarbejdelsen af en VVM-rapport, hvor dette er påkrævet. Efter modtagelsen af en ansøgning bilagt resultaterne af VVM-undersøgelsen følges en forundersøgelsestilladelse eventuelt senere op af en etableringstilladelse og en tilladelsen til at udnytte energien (elproduktionstilladelse). Denne sag drejer sig som anført alene om en forundersøgelsestilladelse og derved om en tilladelse til at udarbejde en VVM-rapport. På denne baggrund finder Energiklagenævnet ikke

grundlag for at inddrage den af laugtet og NOE udarbejdet VVM-rapport ved prøvelsen af Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010.

Forundersøgelser og efterfølgende udnyttelse af energi fra vand og vind på søterritoriet og i den eksklusive økonomiske zone kan kun finde sted efter tilladelse fra klima- og energiministeren, jf. VE-lovens § 22, stk. 1. Klima- og energiministerens beføjelser i henhold til VE-loven er ved bekendtgørelse overladt til (delegeret til) Energistyrelsen³. En tilladelse kan enten gives efter indkaldelse af ansøgninger ved et udbud eller efter modtagelse af ansøgning (åben dør), jf. VE-lovens § 22, stk. 2. Energistyrelsen har den 9. oktober 2009 opfordret interesserede til at fremsende en ansøgning om forundersøgelsestilladelse til styrelsen, jf. VE-lovens § 22 a, stk. 1 og 2. Herefter er de almindelige regler om åben dør-ansøgninger anvendt, jf. VE-lovens § 22, stk. 2, og § 23, stk. 4. Der er således ikke tale om et statsligt udbud omfattet af udbudsreglerne. Energiklagenævnet bemærker i den forbindelse, at det fremgik af ansøgningsmaterialet, hvilket konkret afgrænset geografiske område en ansøgning kunne omhandle. Energiklagenævnet finder således ikke, at det fremgår af udbudsmaterialet, at der var mulighed for opsætning af møller i andre områder i Nissum Bredning.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 26 af 28

VE-lovens § 22 a, stk. 1, fastlægger, at klima- og energiministeren ved afgørelser truffet efter reglerne i lovens § 22 i forsøgsområder kan lægge vægt på særlige kriterier, herunder forsøgs- og udviklingselementer, som opstillingen forventes at indebære, inddragelse af eller medejerskab fra elforbrugere, borgere og foreninger i lokalområdet, samarbejde med kommuner samt demonstrationsværdien af opstillingen. Af forarbejderne til bestemmelsen fremgår, at en lokal tilknytning ikke er et afgørende moment, idet der ved valg af projektet tillige skal lægges vægt på de tekniske forsøgsaspekter. Der vil i den forbindelse kunne lægges vægt på, hvilke forsøgs- og udviklingselementer som opstillingen af de ansøgte forsøgs møller må antages at indebære. VE-lovens § 23, stk. 4, fastlægger, at der ved ansøgning uden for udbud gives tilladelse til forundersøgelser efter § 22 til ansøgere, der skønnes at have den fornødne tekniske og finansielle kapacitet til at gennemføre forundersøgelserne. Energiklagenævnet bemærker i den forbindelse, at det i lovforslag nr. 193 af 22. april 2009 vurderes, at bestemmelsen i VE-lovens § 22 a ikke er til hinder for, at udenlandske investorer ved samarbejde med lokale medinvestorer kan opnå forundersøgelsestilladelser.

Det fremgår af Energistyrelsens afgørelse af 12. februar 2010 til laugtet, at Energistyrelsen ved tildelingen af forundersøgelsestilladelsen har lagt vægt på de forsøgs- og udviklingselementer, som opstillingen af laugets planlagte møller forventes at indebære, effektiv udnyttelse af det begrænsede antal forsøgs-

³ Bekendtgørelse nr. 1224 af 10. december 2009 om Energistyrelsens opgaver og beføjelser.

pladser, lokalt medejerskab, samarbejde med kommuner samt demonstrati-
onsværdien. Af Energistyrelsen afgørelse af 12. februar 2010, som blev sendt
til klager ved e-mail af 29. juni 2010, fremgår endvidere, at Energistyrelsen
har vurderet de indkomne ansøgninger i relation til antal og størrelse af møl-
ler, planlagte forsøg, herunder udskiftning af møller, afprøvning af særlige
fundamentstyper, demonstrationsværdi, lokalt engagement m.v. samt tilhø-
rende tidsplan og redegørelse for ansøgers tekniske og finansielle kapacitet.

Energiklagenævnet kan efter en konkret vurdering tiltræde Energistyrelsens
afgørelse om, at forundersøgelsestilladelsen gives til laugget og derfor ikke kan
tildeles klager. Energiklagenævnet finder, at den påklagede afgørelse er lovlig
og gyldig. Der er ikke grundlag for at antage, at Energistyrelsens tildeling af
forundersøgelsestilladelsen til laugget er baseret på usaglige hensyn. Energi-
klagenævnet har herved bl.a. lagt vægt på, at der i Energistyrelsens opfor-
dring af 9. oktober 2009 om fremsendelse af ansøgninger redegøres for, hvilke
elementer projektbeskrivelsen af ansøgningen skulle indeholde. Energiklage-
nævnet har endvidere lagt vægt på forarbejderne til bestemmelsen i § 22 a,
stk. 1, og indholdet af henholdsvis klagers og lauggets ansøgninger vedrørende
bl.a. disses økonomiske og tekniske formåen. Energiklagenævnet har endelig
lagt vægt på, at Energistyrelsen i VE-lovens kapitel 3 er tillagt et vidt skøn ved
vurderingen af, hvilken ansøger der skal tildeles en forundersøgelsestilladelse,
samt at der ikke ses at foreligge oplysninger, som kan føre til, at Energistyrel-
sens skøn i det konkrete tilfælde må anses for urimeligt. Som tidligere anført
finder Energiklagenævnet, at Energistyrelsen heller ikke har foretaget sådan-
ne væsentlige sagsbehandlingsfejl, der i sig selv kan føre til afgørelsens ugyl-
dighed.

Herefter stadfæstes Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010.

Klager har tilkendegivet, at Energiklagenævnet bør iværksætte en undersøgel-
se af, om udbuddet vedrørende Anholt Havvindmøllepark var lovligt. Energi-
klagenævnet bemærker hertil, at nævnet er klagemyndighed og ikke tilsyns-
myndighed, og at nævnet derfor ikke af egen drift kan tage sager op til nær-
mere undersøgelse. Nævnet behandler alene klager, der indgives af klagebe-
rettigede, over afgørelser inden for den energiretlige lovgivning, hvor der er gi-
vet klageadgang til nævnet. Energiklagenævnet forstår klager således, at det
er Konkurrencestyrelsen, der bør undersøge om udbuddet er gennemført kor-
rekt efter den konkurrenceretlige lovgivning. Energiklagenævnet sender på
denne baggrund klagers brev/anmodning til Konkurrencestyrelsen til videre
foranstaltning, jf. forvaltningslovens § 7, stk. 2. Af denne bestemmelse frem-
går, at såfremt en forvaltningsmyndighed modtager en skriftlig henvendelse,
som ikke vedrører dens sagsområde, videresendes henvendelsen så vidt mu-
ligt til rette myndighed. Energiklagenævnet foretager sig på det foreliggende
grundlag ikke videre i anledning af klagers anmodning.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 27 af 28

Til sagens behandling i Energiklagenævnet bemærkes, at nævnet i denne type sager har en målsætning om, at den gennemsnitlige sagsbehandlingstid ikke bør overstige 8 måneder. Energiklagenævnets behandling af klagers klage har desværre oversteget den fastsatte målsætning. Den længere sagsbehandlingstid skyldes primært, at det har været nødvendigt at stille sagens behandling i bero i en række perioder som følge af klagers anmodninger efter forvaltningslovens § 21, stk. 1, der giver klager ret til, at sagens afgørelse udsættes, indtil klager har haft lejlighed til at fremkomme med en udtalelse til sagen.

Afgørelsen sendes til klager og til laug og NOE, der begge findes at have partsstatus i sagen.

Energiklagenævnets afgørelse

Energistyrelsens afgørelse af 29. juni 2010 stadfæstes.

Sagen har været behandlet på Energiklagenævnets møde den 20. december 2010 og har efterfølgende været i skriftlig behandling.

Afgørelsen er truffet af Energiklagenævnet i henhold til § 66 i lov om fremme af vedvarende energi, jf. lov nr. 1392 af 27. december 2008 med senere ændringer.

Afgørelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

Søgsmål ved domstolene til prøvelse af afgørelser truffet af Energiklagenævnet efter lov om fremme af vedvarende energi eller regler, der er udstedt efter denne lov, skal være anlagt inden 6 måneder efter, at afgørelsen er meddelt den pågældende. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes fristen dog altid fra bekendtgørelsen, jfr. § 66, stk. 6, i lov om fremme af vedvarende energi.

Afgørelsen offentliggøres på Energiklagenævnets hjemmeside.

P.N.V.

Poul K. Egan
Nævnshoved

/Signe Sara Hildebrandt
Fuldmægtig, cand.jur.

15. april 2011

J.nr 1131-10-3-78

SSH -EKN

Side 28 af 28